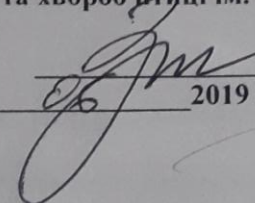

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра вірусології, патанатомії та хвороб птиці ім. проф. І.І.Панікара

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри вірусології,
патанатомії та хвороб птиці ім. проф.
І.І.Панікара

" 21 " Зон Г.А.
2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ПП .64 Розтин патологоанатомічна діагностика хвороб тварин та
основи судової ветеринарії

Спеціальність: 211 – Ветеринарна медицина

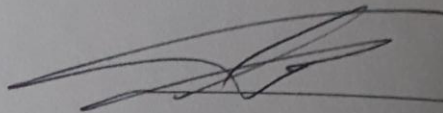
Освітня програма: *ОПП «Ветеринарна медицина»*

Факультет: ветеринарної медицини

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни "Розтин та патологоанатомічна діагностика хвороб тваринта основи судової ветеринарії" для студентів за напрямом підготовки 211 - Ветеринарна медицина

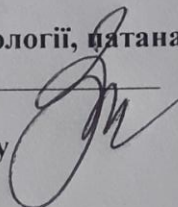
Розробник:
Панасенко О.С., доцент, к.вет.н.

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри вірусології, патанатомії та хвороб птиці ім. проф. Панікара І.І.
Протокол від "22" 06 2020 року № 12

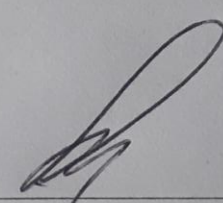
Завідувач кафедри вірусології, патанатомії та хвороб птиці
ім. проф. Панікара І.І. _____ (Зон Г.А.)

"22" 06 2020 року

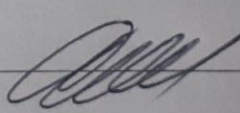

Погоджено:

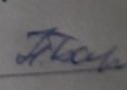
Гарант освітньої програми _____ Улько Л.Г.

Декан факультету вет. медицини _____ Нечипоренко О.Л.

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації _____

Зареєстровано в електронній базі: дата 03.07. 2020р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 21 Ветеринарна медицина	Нормативна	
Модулів – 2 Змістових модулів – 3	Спеціальність: 211 Ветеринарна медицина	Рік підготовки: 2020-2021-й	
		Курс 4.	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90			8-й
		Лекції:	
			-
		Лабораторні	
			30
		Самостійна робота	
			60

Тижневих годин для денної форми навчання <u>2-й семестр:</u> аудиторних –2 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь: <i>бакалавр</i>	Вид контролю: <i>Залік.</i>
---	---	---

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить(%):

для денної форми навчання - 33 / 77 % (1/2).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета : формування системи спеціальних знань щодопослідовності патологоанатомічного обстеження трупів різних видів тварин з метою уточнення прижиттєвого діагнозу, встановлення морфологічних змін в органах і причин смерті.

Завдання: опанувати методами розтину трупів різних тварин з використанням спеціальної техніки та засвоїти методи особистої безпеки на

секції трупів, а також знешкодження трупних залишків і санації обладнання та інструментарію.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- особливості секційної роботи при розтині трупів різних тварин;
- методи особистого захисту при роботі з трупним матеріалом;
- методи знешкодження трупних залишків;
- послідовність використання дезінфекційних заходів, щодо надійної санації обладнання і інструментарію, що були в контакті з трупним матеріалом.
- методи судово-ветеринарної експертизи спрямовані на забезпечення норм державної законності при вирішенні спеціальних питань органами дізнання, слідства, суду.
- судову танатологію, особливості судово-ветеринарного розтину трупів різних видів тварин, порядок оформлення документації. –
- основи судової травматології, токсикології, акушерства. –
- основи судової експертизи за матеріалом справ, судової експертизи харчових продуктів тваринного походження; розв'язання спірних питань при купівлі-продажі тварин та основи судової деонтології

вміти:

- проводити розтин трупів тварин різних видів;
- встановлювати патологоанатомічний діагноз та причину смерті;
- оформляти документацію патологоанатомічного розтину;
- відбирати патологічний матеріал для спеціальних досліджень;
- проводити санацію обладнання та інструментарію після розтину та знешкоджувати трупні залишки.

3.Програма навчальної дисципліни

Розроблена згідно програми Міністерства аграрної політики та продовольства України із курсу дисципліни «Пат. анатомія та розтин» ОКР «Бакалавр», затвердженої науково- методичною комісією науково- педагогічних працівників вищих навчальних закладів від 15 вересня 2019 року, протокол №2.

Модуль 1. Теоретичні і практичні основи розтину трупів тварин.

Змістовний модуль 1. Значення посмертної патологоанатомічної діагностики у боротьбі з хворобами тварин.

Тема 1.Діагностичний та судово-ветеринарний розтин трупів.Техніка безпеки при розтині трупів.Засвоїти основи діагностичного та судово-ветеринарного розтину трупів тварин. Ознайомитися з технікою безпеки при розтині трупів. Значення патологоанатомічного розтину трупів тварин.Перелік хвороб за яких заборонено проводити розтин. Значення посмертної патологоанатомічної діагностики в боротьбі з хворобами тварин.

Тема 2.Патологоанатомічні зміни в органах тварин при хворобах різної етіології.Засвоїти патологоанатомічні зміни в органах тварин при хворобах різної етіології. Призначення патологоанатомічного інструментарію при проведенні секційної роботи. Методи забезпечення особистого захисту при роботі з трупним матеріалом (спецодяг,маски, окуляри тощо). Особиста гігієна і техніка безпеки при розтині трупів тварин. Методи утилізації та знешкодження трупного матеріалу.

Тема 3.Правила відбору патологоанатомічного матеріалу.Опанувати правила відбору патологоанатомічного матеріалу для спеціальних досліджень. Основи музейної справи в ветеринарній медицині.Порядок відбору патматеріалу виготовлення вологих мікропрепаратів.Порядок виготовлення сухих макропрепаратів.

Модуль 2. Секційна техніка та патологоанатомічна робота.

Змістовий модуль 2. Судова танатологія. Організація і проведення розтину трупів різних видів тварин.

Тема 4. Організація розтину трупів, ветеринарно-санітарні вимоги до місця розтину. Ознайомитися з процесом організації розтину трупів та ветеринарно-санітарні вимоги до місця проведення розтину. Порядок і послідовність патологоанатомічного дослідження трупів тварин. Загальний огляд трупа і пізнавальні ознаки тварини. Порядок патологоанатомічного дослідження внутрішніх органів трупа тварин. Особливості патологоанатомічного дослідження різних органів.

Тема 5. Техніка та особливості патологоанатомічного розтину трупів різних видів тварин. Засвоїти техніку та особливості розтину трупів різних видів тварин.

Тема 6. Складання патологоанатомічної документації. Навчитися складати патологоанатомічну документацію.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	л	лаб	с.р
1	2	3	4	5
Весняний семестр				
Модуль 1. Теоретичні і практичні основи розтину трупів тварин.				
Змістовий модуль 1. Значення посмертної пат анатомічної діагностики у боротьбі з хворобами тварин.				

Тема 1. Діагностика та судово-ветеринарний розтин трупів тварин. Техніка безпеки при розтині трупів.	8	-	4	4
Тема 2. Патологоанатомічні зміни в органах тварин при хворобах різної етіології.	8	-	4	4
Тема 3. Правила відбору патологоанатомічного матеріалу.	4	-	2	2
Разом за змістовим модулем 1.	20	-	10	10
Усього годин	20	-	10	10
Модуль 2.Секційна техніка та патологоанатомічна робота і основи судової ветеринарії				
Змістовий модуль 2.Організація і проведення розтину трупів різних видів тварин.				
Тема 4. Організація розтину трупів, ветеринарно-санітарні вимоги до місця розтину.	4	-	2	2
Тема 5. Техніка та особливості патологоанатомічного розтину трупів різних видів тварин.	4	-	2	2
Тема 6. Складання патанатомічної документації.	4	-	2	2

Тема 7. Поняття про патологоанатомічний діагноз. Спеціальна патоморфологія.	4	-	2	2
Тема 8. Диференціальна патологоанатомічна діагностика хвороб тварин.	4	-	2	2
Разом за змістовим модулем 2.	20	-	10	10
Змістовий модуль 3. Основи судово-ветеринарної експертизи				
Тема 9. Основи судово-ветеринарної експертизи отруень і токсикозів тварин.	4	-	2	2
Тема 10. Основи судово-ветеринарної травматології.	4	-	2	2
Тема 11. Експертиза при захворюванні і смерті тварин внаслідок порушення умов годівлі, утримання та експлуатації.	4	-	2	2
Тема 12. Судово-ветеринарної експертизи харчових продуктів тваринного походження.	4	2	2	2
Тема 13. Судово-ветеринарні аспекти клінічної практики.	10		2	2
Разом за змістовим модулем 3.	20	-	10	10

5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Засвоїти основи діагностичного та судово-ветеринарного розтину трупів тварин. Ознайомитися з технікою безпеки при розтині трупів.	2
2	Засвоїти патологоанатомічні зміни в органах тварин при хворобах різної етіології.	2
3	Опанувати правила відбору патологоанатомічного матеріалу для спеціальних досліджень.	2
4	Ознайомитися з процесом організації розтину трупів та ветеринарно-санітарні вимоги до місця проведення розтину.	2
5	Засвоїти техніку та особливості розтину трупів різних видів тварин. Навчитися складати патологоанатомічну документацію.	2
6	Опанування методів диференційної патологоанатомічної діагностики бактеріозів тварин з гострим перебігом. Опанування методів диференційної патологоанатомічної діагностики бактеріозів тварин з хронічним перебігом.	2
8	Вивчення об'єктів і методів дослідження судово-ветеринарна експертиза при отруєннях тварин	4
9	Вивчення об'єктів і методів дослідження судово-ветеринарної експертизи при токсикозах і токсикоінфекціях тварин.	4
10	Критерії оцінки при експертизі за пошкодження тварин	4
11	Засвоєння критеріїв диференційної патологоанатомічної діагностики бактеріозів собак та хутрових звірів.	4
	Разом	30

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • значення патологоанатомічного розтину трупів тварин; • перелік хвороб за яких заборонено проводити розтин; • значення посмертної патологоанатомічної діагностики в боротьбі з хворобами тварин. 	4 4 4
2	<p>Тема 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • призначення патологоанатомічного інструментарію при проведенні секційної роботи; • методи забезпечення особистого захисту при роботі з трупним матеріалом (спецодяг,маски, окуляри тощо); • особиста гігієна і техніка безпеки при розтині трупів тварин; • методи утилізації та знешкодження трупного матеріалу. 	4 4 4 4
3	<p>Тема 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • порядок і послідовність патологоанатомічного дослідження трупів тварин; • загальний огляд трупа і пізнавальні ознаки тварини; • порядок патологоанатомічного дослідження внутрішніх органів трупа тварин; • особливості патологоанатомічного дослідження різних органів. 	4 4 4 4
4	<p>Тема 4:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основи музейної справи в ветеринарній медицині; • порядок відбору патматеріалу виготовлення вологих 	4

	мікропрепаратів; • порядок виготовлення сухих макропрепаратів.	4
		8
	Разом	60

7. Методи навчання

1.Методи навчання за джерелом знань:

1.1.**Словесні:** пояснення, інструктаж на лабораторних заняттях та консультаціях, робота з підручниками, посібниками, НМК(конспектування);

1.2.**Наочні:** демонстративний метод застосовується при демонстраційному розтині трупів, виготовленні музейних препаратів; ілюстрації – слайд-шоу за планом занять, таблиці.

1.3.**Практичні:** здійснення практичної секційної роботи (кожен індивідуально) при розтині трупів тварин та виготовленні музейних препаратів.

2.Методи навчання за характером логіки пізнання:

2.1.**Аналітичний**–аналізу піддають всі зміни, що знаходять в органах на секції для виявлення суттєвих ознак характерних для певної патології

2.2.**Методи синтезу** – встановлення окремих патологій органів та систем для визначення основної причини смерті тварини.

2.3.**Індуктивного методу** – застосовується при визначенні можливого впливу ураження окремих органів на патогенез основного захворювання.

2.4.**Дедуктивного методу** – використовується при узагальненні всіх патологоанатомічних змін для формування основного висновку про причину смерті;

2.5.**Традуктивний метод** –використовується при складних випадках в секційній роботі, коли за виявленими загальними ознаками патологічного

процесу, роблять загальний попередній висновок (підозру) в захворюванні яке могло привести до загибелі тварини.

3.Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1.Проблемний – перед студентом ставлять проблему (конкретне захворювання, або кілька захворювань, об'єднанні в групу за певною основною ознакою, яка потребує ретельного всебічного вивчення з захистом доказової бази.

3.2.Частково-пошуковий метод (евристичний) – за матеріалами викладеними в науково-методичних комплексах студент розробляє певну тему, використовуючи матеріали підручника, посібників, інтернет-ресурс тощо.

3.3.Дослідницький метод– має місце при ретельному оцінюванні уражених органів у кількох схожих за певними ознаками трупів та порівнянні з їх анатомічною будовою, визначенні відносної маси органів, що досліджуються тощо.

3.4.Репродуктивний метод– використовується як набуття практичних навичок в секційній роботі на підставі засвоєння теоретичних основ патологоанатомічної діагностики.

3.5.Пояснювально-демонстративний метод –використовується на перших заняттях в формі показового патологоанатомічного розтину трупа тварини з поясненням всіх можливих змін, що відбулися за життя в організмі тварини яка загинула.

4.Активні методи навчання:оцінювання проблемних ситуацій, проведення секційної роботи в умовах виробництва (ферми, утильзагод тощо), екскурсії в лабораторії патоморфології, використання навчальних та контролюючих тестів.

5.Інтерактивні технології навчання: використання мультимедійних технологій, метод аналізу конкретних ситуацій (case-study).

9. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною системою оцінювання ЕКТС.

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація).

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних заняттях;
- експрес-контроль під час аудиторних занять;
- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
- написання рефератів;
- результати тестування.

4. Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом певного індивідуального завдання:

- курсова робота.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Форма контролю – залік

Поточне тестування та самостійна робота	ро	бо	мо	ду	лі	та	су	ма
---	----	----	----	----	----	----	----	----

Модуль 1 35 балів			Модуль 2 35 балів						
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6				
10	10	15	10	10	15	15	85 (70+15)	1 5	100

Виконання курсового проекту (роботи)

(таблиця залишається при умові, що даний вид роботи оцінюється за ЕКТС)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 20	до 20	до 60	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи),	Для заліку

		практики	
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. НМК з дисципліни " Розтин та патологоанатомічна діагностика хвороб тварин. /Зон Г.А. – Суми, 2012 (сайт СНАУ)
2. Методичні вказівки з самостійної роботи студентів з розтину.- Суми,СНАУ,2013.
3. Методичні вказівки для проведення навчальної практики з патанатомії./ Г.А.Зон, Л.Б. Івановська.- Суми, 2010.

11. Рекомендована література

Базова

1. Патологічна анатомія тварин: навчальний посібник / [Урбанович П.П., Потоцький М.К., Гевкан І.І., Зон Г.А. і ін.]; за редакцією П.П.Урбановича та М.К.Потоцького. - К.: Ветінформ, 2008. - 879 с.
2. Зон Г.А. Диференційна патологоанатомічна діагностика інфекційних хвороб тварин / Г.А. Зон, Л.Б.Івановська. – Суми, 2011. – 215 с.
3. Зон Г.А. Патологічнаанатоміяпаразитарних хвороб тварин /Г.А. Зон. - Суми: "Джерело", 2005. – 252 с.
4. Забело Е.М. Патологічнаанатоміяінфекційниххворобтварин /Е.М. Забело. - К: Аграрна наука, 1997. – 246 с.
5. Зон Г.А. Патологоанатомічнийрозтинрупів тварин: навчальнийпосібник / Г.А. Зон, М.В.Скрипка, Л.Б. Івановська. — видання друге, доповнене.- Суми; ВВП «Мрія-1» ТОВ.- 2012 - 244с.
6. Зон Г.А. Судово-ветеринарнаекспертиза: навчальнийпосібник / Г.А. Зон. – Суми: ВВП «Мрія-1», 2002. – 258 с.

Допоміжна

1. Борисевич Б.В Довідник патолого-анатомічних термінів /Б.В.Борисевич, М.В.Скрипка, В.В. Лісова. – Полтава, 2005. – 124 с.
2. Кокуричев П.И. Патанатомия сельскохозяйственных животных: Альбом /П.И.Кокуричев, Б.Т.Домнин, М.П.Кокуричева. – Спб.: Агропромиздат, 1994. – 212 с.
3. Кривутенко А.И. Справочник по патологоанатомической диагностике болезней сельскохозяйственных животных /А.И.Кривутенко, М.С.Жаков, П.П.Урбанович; под ред. А.И.Кривутенко. – К.: Урожай, 1983. – 168 с.
4. Патологоанатомическая диагностика болезней птиц / А.В.Акулов, В.М.Апатенко, Б.Ф.Бессарабов, Ю.А.Великовская и др.; під ред. В.П. Шишкова. – М.: Колос, 1978. – 440 с.
5. Патологоанатомическая диагностика болезней свиней / А.А.Авроров, А.В.Акулов, Л.Б.Бурба, М.С.Жаков и др. ; под ред. В.П.Шишкова. – М.: Колос, 1984. – 335 с.
6. Патологоанатомическая диагностика болезней крупного рогатого скота. /А.В.Акулов, В.М. Апатенко, Н.И.Архипов, Р.А.Бузмаков и др.; под ред. В.П.Шишкова. – М.: Агропромиздат, 1987. – 399 с.

Інтернет-ресурси

1. <https://library.snau.edu.ua>

2. <https://www.acvs.org/veterinary-surgery-journal>